

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík
Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051
Netfang: nel@nel.is
Tilv.: 22120003

Ákvörðun nr. 38/2023

Þann 13. júní 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 38/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá lögmanni [REDACTED] [REDACTED] dags. 14. desember 2022. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við meint harðræði við handtöku og að lögmætra aðferða hafi ekki verið gætt þegar [REDACTED] voru handteknir við [REDACTED] færðir í fangaklefa þann 3. maí 2022. Því er haldið fram að um rangfærslur í skýrslugerð sé að ræða er varðar þörf á lögmannaðstoð, en samkvæmt erindinu óskuðu aðilar eftir lögmannaðstoð. Einnig eru gerðar athugasemdir við að [REDACTED] hafi ekki fengið að hafa samband við foreldra sína á meðan á afskiptunum stóð.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Vestfjörðum þann 27. janúar 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Vestfjörðum svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 29. mars sl. Meðfylgjandi voru gögn málsins og upptaka úr búkmyndavél lögreglumanns á vettvangi ásamt upptöku úr skýrslutöku af [REDACTED]

Af upptöku úr búkmyndavél lögreglumanns á vettvangi má heyra þegar [REDACTED] er tilkynnt að handtakan sé sökum gruns um mansal. Þá ber upptakan úr skýrslutökunni af [REDACTED] með sér að hann hafnar því að þiggja aðstoð lögmanns þar sem hann taldi ekki þörf á því.

Hvað varðar athugasemdir í erindinu er lúta að réttindum [REDACTED] sem er [REDACTED] þá kemur fram í skýrslu lögreglu að haft hafi verið samband við velferðarsvið Ísafjarðarbæjar og kom fulltrúi frá barnavernd sem var með [REDACTED] þann tíma sem hann beið á lögreglustöðinni á Ísafirði.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindinu er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að meintu harðræði við handtöku, starfsaðferðum og starfsháttum starfsmanna Lögreglustjórans á Vestfjörðum.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Vestfjörðum. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til neinar upptökur af afskiptum af [REDACTED] vegna atviksins en ekki var tekin skýrsla af honum við meðferð málsins. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

Ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 13. júní 2023

Margrét Einarsdóttir
Varaformaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir